

ABONAMENT:

Pe an 6 cor.; pe 1/2 an 3 cor.

Pentru România pe an 15 lei.

Manuscripte nu se reiau.

LIBERTATEA

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifa, cu prețuri foarte moderate.

Abonamente și insertiuni se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă.

Spre știință!

In congregația ordinară de Marți a comitatului nostru, a venit între altele în viață discuție afacerea ajutoarelor ce comunele le votează pentru școale confesionale sau pentru biserici.

Comuna Petroșeni votase un ajutor, care se să dea stabil pentru școala de fete susținută de ordul franciscan. Comitetul permanent n'a propus aprobarea hotărârii reprezentanței comunale, căci, după ordinațiunile în ființă, comunele nu pot vota ajutor permanent școalelor confesionale.

In firul discuției iscate în jurul acestui obiect, vicecomitele a rostit și o mică vorbire lămuritoare, pe care ținem să o facem aci cunoscută, pentru orientare și conducătorilor poporului nostru de prin comune.

D-sa a atras atențiunea celor interesați, că, după ordinațiunile în vigoare, ajutor statornic, adică hotărât pentru toți anii viitori, comunele nu pot să voteze pentru școalele confesionale.

Pot însă, și au deplin drept a vota sau un ajutor mai mare odată pentru totdauna, sau un ajutor oare-care an de an, votat la facerea bugetului, și, dacă se țin formele legale, nu poate să strice nimenea hotărârile comunelor de acest fel!

Conducătorii poporului nostru să iee spre știință aceste lucruri, cari nu sunt noue, dar' multora le sunt necunoscute și noi le reîmprospătăm prin aceasta, — și să cerce a le și validata prin comune! Căci cu durere am băgat de samă, că în multe părți susțitorii școalelor noastre confesionale, gr.-or. ca și gr.-cat., nu mai cutează să facă pași pentru a primi școalele ceva ajutor dela comune, spunând că și așa comitatul nu aproabă hotărârea reprezentanței.

Ba da, va aproba, și trebuie să o aproabe, dacă s'a adus în ordine și s'a ținut samă de prescise!

Și în câte comune, Doamne, școalele noastre stau slab, să luptă cu atâtea miserii, și aproape în toate ele s'ar putea ajuta cu comuna politică, căci de regulă membrii comitetului parochial, frunțașii bisericii, sunt și membrii reprezentanței comunale și ei ar sprigini acolo cererea de a da ajutor școalei. Folosească-se dar' de dreptul lor, ajute-le, voteze-le au de an ajutorul pe care vitregele ordinațiuni nu iartă să-l voteze ca ajutor statornic pentru toți timpii, sau având privilegiu a ajunge odată la un venit norocos, din o vindere ceva, voteze școalei un ajutor mai mare, cu care să se spriginească

stabil, prin ani nainte, în nevoile sale!

Să avem mai multă inimă pentru școalele noastre, căci în ele razimă încă mult viitorul nostru!

„CURENTUL NOU“

III.

Înfrângerile suferite în trecut la alegerile parlamentare de partidul național, numai în parte se pot atribui practicei electorale devenită us în țara noastră, ci în mai mare parte trebuiesc atribuite slăbiciunii noastre sau mai bine zis neorientării și nematurității politice a alegătorilor nostri și lipsei de disciplină și organizațiune.

Pentru-ce nu a putut și nu va putea guvernul d. e. într'un cerc cu majoritate săsească să aleagă contra voinței Sașilor? Oare nu dispune guvernul față de ei tot de aceleași mijloace, de cari s'a folosit în contra noastră? Ba da! Deosebirea este însă aceea, că alegătorii sași sunt disciplinați, conștii de dreptul lor, așa încât pe ei nici prin presiune, nici prin corumpere, nu-i va putea abate nime dela candidatul lor!

Departa de mine gândul, de a compara masele noastre brute cu alegătorii sași, dar' punându-ne pe lucru și intrând în activitate, încetul cu încetul se va desvolta și în poporul nostru conștiința de drept și de libertate civică, în lipsa căreia, luptă politică cu oareșii-cari sorți de isbândă nici când nu vom putea da. Cât de păgubitoare ne-a fost în această direcțiune pasivitatea noastră, nici închipui nu ne putem.

Cu toate acestea nu numai că nu poate fi considerată de o pură iluzie presupunerea, că putem urma și altă politică, decât politica de pasivitate, dar' din contră trebuie să nutrească cineva absolută neîncredere în puterea de viață, în sentimentul național și în cinstea alegătorilor români, dacă susține, că în contra guvernului noi nu putem isbuti nici macar cu un singur candidat național!

Că în realitate nu stăm tocmai așa rău precum ne presentă dl Alex. Mocsonyi, cu toate-că suntem foarte departe de aceea, ce ar trebui să fim, este o întrebare, asupra căreia ori cât am discutată, ea ar rămânea nedeslegată, până când o încercare serioasă nu va deslega nodul gordian.

Dacă au fost însă în stare Slovaci să aleagă în contra voinței guvernului, patru deputați naționaliști, căci nu cred că va putea cineva afirma serios, că aceștia n'au fost aleși prin bărbăția și însuflirea alegătorilor slovaci, ci »din grația guvernului«, atunci am co-

mite o mare nedreptate față de poporul român și față de sentimentul lui național, presupunându-l atât de miserabil, încât să nu fie, pe lângă practica observată la ultimele alegeri, în stare să scoată din urnă cel puțin de două-ori atâția reprezentanți cu program național!

Dar' presupunând că nu vom isbuti să alegem macar un deputat, pierdut-am noi prin aceasta ceva? Nu! din contră am profitat, pentru-că am dat prilej poporului ca să facă nițică școală politică, a cărei lipsă nu numai la popor, dar' chiar și la așa numiții conducători se simte. Resultatul intrării noastre în activitate va fi la tot cazul desvoltarea treptată a conștiinței de drept și a conștiinței naționale în popor, încât după un timp oarecare, pe lângă o disciplină și organizațiune potrivită, vom dispune în mod absolut de alegătorii nostri întru exercicierea dreptului electoral, și adversarului îi va fi imposibil să împedecă reușita noastră. Nu desconsider puterea și terorismul ce-l poate desvolta puterea executivă, dar' față de acest terorism putem pune altul mult mai puternic, terorismul desvoltat prin masele poporului ajuns la conștiința forței sale!

Cine cunoaște situațiunea de tot curioasă a relațiunilor politice din Ungaria, e de sigur în curat cu aceea, că supremația și peste tot dominațiunea elementului maghiar numai pe lângă un sistem parlamentar corupt se poate menține, care cu exchiderea majorității cetățenilor, se asigure minorității maghiare preponderanța în corpurile legislative. Acestui scop servesc arondările măestrite, diversele cense electorale și nefiind acestea mijloace indestuitoare spre realizarea scopului, s'au pus în practică cunoscutele abuzuri și volnicii, și resultatul a fost, că naționalitățile desgustându-se au capitulat, cedând adversarilor, fără a mai lupta, terenul.

Declararea activității ar fi deci un mijloc legal de a constrînge pe contrari, ca pe căi ilegale însuși să submineze bazele constituționalismului și parlamentarismului, adică să-și tae însuși crengile sub picioare, pentru-că un sistem corupt și imoral timp îndelungat nu se poate susține.

Guvernul maghiar, prin participarea activă a naționalităților la alegeri, va fi pus înaintea alternativei: sau a permite intrarea naționalităților în parlament într'un număr deși necorespunzător proporțiunei lor numerice, dar' îndestulitor de a împedeca eventual prin obstrucțiune jignirea intereselor naționale vitale, sau de a submina însuși bazele dominațiunii maghiare.

Dela nimic alta decât dela hăr-

nicia naționalităților depinde, de a constrînge guvernul și maghiarimea sau la una sau la alta. Dacă însă nu sunt capabile de aceasta, atunci merită soarta în care se află, dar' nu merită să trăească, atunci deslegarea chestiunei naționalităților nu poate fi alta decât descompunerea lor națională.

Esența politice noastre naționale culminează în asigurarea condițiunilor de liberă desvoltare a naționalității noastre. Existența noastră e în joc, pentru aceasta luptăm. Intre noi și contrari vorba de compromis, fără sacrificarea ideii de stat național maghiar, în sensul contemplat de politicianii maghiari, nu poate fi, pentru-că realizarea ideii de stat numai pe momentul tuturor naționalităților se va putea efeptui. Basa pe care

stăm noi, exchide a limine basa pe care stă astăzi politica oficioasă, de aceea program politic român, care se ia în considerare și vederile actualilor bărbați de stat maghiari între împrejurările actuale, nici închipui nu ne putem. Suntem cetățeni sinceri, cari nu gravităm în afară, dar' pretindem, ca drepturile noastre ca Români să ni-le validăm și de dragul nimănui nu renunțăm la naționalitatea noastră, pe care în cas de lipsă suntem gata a o apăra până la cea din urmă picătură! Să nu pretindă deci statul dela noi, ceea-ce ca Români datori suntem să denegăm. Să nu producă guvernul în mod măestrit colisie între datorințele noastre ca Români, și chestia națională să va deslega de sine.

Dela congregație.

Marți în 27 Maiu n. s'a ținut la Deva congregația comitatensă, întâia sub noul comite-suprem. Dl comite însă, fiind... »obosit« încă de ieri, ziua instalării sale și a banchetului, nu a venit să conducă însuși congregația, ci a lăsat s'o prezideze dl vice-comite Mara.

Adunarea a fost altfel slab cercetată și de Unguri și de Români. Când s'a deschis adunarea erau vre-o 50 de membri de față (din vre-o 400), dar' între aceștia era o grupă indesată pe scaunele dinspre fundul salei: erau vre-o 20 de notari veniți numai pentru a lua parte la alegerea pretorilor cari îi priveau și ca să le strige cât le îngăduie plămâni câte un „éljen“, ca la o manifestație de stradă, nu în o sală. Cum au fost aleși pretorii: Stefan Eperjesy și Francisc Iancsó, grupa de notari s'a ridicat deodată, ca oamenii cari și-au împlinit chemarea lor deplin, și au ieșit!... deși abia acum se începea adevărata ordine de zi: afacerile comitatense și comunale, care îi priveau și pe dînșii și la hotărârea cărora puteau servi cu lămuriri adesea competente.

Să făcuseră cunoscute numai ordinațiunile ministeriale, și acum, mai rămânând vre-o 35 de inși în sală (între cari 14 Români) s'a început pertractarea afacerilor interne comitatense și comunale.

Din grupul român au luat parte viuă la discuție, apărând felurite cause, dl protopop Iosif Morariu din Dobra și preoții Manasie Iar și Ioan Moța.

Iată hotărârile mai însemnate:

De asesor în scaunul orfanal, în un loc devenit vacant, a fost ales Wilhelm Pankel.

— Raportul vice-comitelui despre anul trecut, și socoțile fondurilor, s'au luat la cunoștință.

Banii comitatului.

— Afacerea, că unde să fie depuși banii comitatului, ridică o discuție mai viuă. Vicișpanul a propus și comitetul permanent comitatensă a decis și el, ca banii fondurilor comitatense transitorii, să nu mai fie depuși la băncile din comitat, ci la cassa postelor, care stă sub controla și răspunderea statului, și deci e siguranța mai mare pentru acei bani și proprietarii lor.

S'a făcut însă contra-propunere ca să rămână banii tot la băncile din comitat, în proporția veche.

Și aci am văzut apoi o scenă frumoasă. Punându-se la vot propunerea, că să rămână dară banii tot la băncile de până acum, prototonotariul comitatensă, stând lângă vicișpanul, și cu vice-notarul de lângă sine, făceau din răspunșteri semne cu mâinile și cu capul cătră membri în sală, ca să se scoale pentru contra-propunerea aceasta! Să și sculau încet și nesiguri că ce fac, unii membri, cari altfel ar fi rămas șezând... Mi-s'a părut lucru foarte necuviincios în sala comitatului, unde presupunem că avem membri inteligenți, cari știu ce să spriginească și ce nu, — să-i ridici prin semne, cari venite dela cei-ce le făceau, puteau fi pentru unii chiar presiune, cortesire... Cortesire în favorul băncilor locale, pe conta siguranței banilor din respectivele fonduri comit.

A și reușit astfel contra-propunerea cu majoritate de 3 voturi. S'au luat la protocol cu numele cei-ce au votat pentru ea, căci a lor e pe viitor răspunderea materială, dacă s'ar întâmpla ceva cu banii vre-unui atare fond, depus la băncile comitatense.

— S'a dat voe fiscului comitatensă, să pornească proces în nu-

mele comunei Chitid, contra unor proprietari, a căror table comasate bat cu capetele înspre riul comunei și folosesc și petecile de pământ ce cad dela tablă până la apă, și cari părți, ca țermuri, se țin de comună, deci oamenii vecini cu tablele n'au drept a le folosi. Membrul *Dr. Ajtai*, proprietar și el în acea comună, a făcut contra-propunerea de a nu se face proces oamenilor, că se fac atâtea spese de nu se plătește. Membrul *I. Moța* a susținut contra-propunerea cu adausul, că acei oameni (vre-o 11), se fie întâi provocați de primăria comunei a se retrage de pe petecile de pământ ce nu s'ar ținea de ei, și numai dacă nu s'ar supune provocării, atunci se fie improcesuați. Căci altfel, zice, chiar de ar câștiga ei în proces acele petece de pământ, i-am face să aibă acolo prunduri „de aur”, prin faptul că vor plăti așa de scump acele petece, cât se le pară că le-au presărat cu aur! Ear' perzându-le, le va fi și mai rău. Și nu e interesul nostru a incurca pe locuitorii comitatului în procese, cari se-i serească, ci mai curând se-i ferim de ele. — S'a primit însă propunerea comitetului permanent, de a-i improcesua de pe acum.

== Budgetul Oraștiei, Petroșenilor și Geoagiului pe 1902 precum a unor notariate și a altor comune, s'au aprobat.

== Socotelile comunelor mici și mari din comitat, s'au aprobat.

== S'au aprobat și socotelile Oraștiei pe 1898.

[Ajunși aci, pe la orele 10 și jum. în sală mai rămăseseră abia 25 membri. Dacă nu-s alegerii, la ce se mai stee. Unii veniți anume pentru alegerile anunțate, erau la — aldămaș...] ==

== Apelația lui Iosif Criste contra alegerii funcționarilor din Dobra, s'a respins, deși membrul *Ios. Morariu*, protopop a arătat că s'au făcut greșeli grave de forme, că membrii noi ai reprezentanței n'au fost chemați la ședință și deși nici protopretorul *Goró* nu putea afirma aci în congregație, că a fost convocarea în rănduială... Membrul *I. Moța* a propus să fie luat obiectul dela ordinea zilei, să se facă cercetare de s'au ținut prescrierile legii ori ba, și apoi să se

raporteze în merit la proxima congregație. S'a hotărât și așa, respingându-se apelația.

== Comuna *Toltia-mică*, nu mai există! Com. *Jeledinți*, în majoritate ungurească, a încorporat la sine, cât pe știute, cât pe neștiute, comuna *Toltia-mică*, care altfel e departe de ea pe 3—4 kilometri; peste dealuri și păduri. (A imitat Londonul, care își încorporează șișieși comune mici vecine, după-ce a ajuns a crește până aproape de acele!). Membrul *Manase Iar* a apărut cu hotărâre dreptul comunei române *Toltia-mică*, de a-și păstra numele și în sigilele oficiale, după-ce de mulți ani sigilele acele purtau inscripția: „*Jeledinți-Toltia-mică*”, („*Lozsád-Kis-Toti*”), dar' i-s'a răspuns că nu se mai poate, căci prin ordin ministerial s'a șters numele *Toltia-mică*, și așa e înzadar ori-ce încercare de a-l restitui în numirea comunei și în sigilele ei. *Toltia-mică* deci nu mai există, deși de fapt există, o comună mică, cu nume propriu, dar' fără reprezentanță proprie, lără conducere independentă.

== Apelația lui *L. Bercian* contra alegerii de funcționari la Oraștie, s'a respins.

== Asemenea s'a respins recursul lui *I. Branga* contra dării morii din jos a orașului Oraștie lui *A. Zeitler*.

== Recursul lui *Gruia* și soții din Turdaș contra alegerii slujbașilor comunali, a fost respins.

== Hotărârea comunei Grid de a da bisericii gr.-cat. cele 303 cor. ce au de ridicat după obligația de regale, s'a nimicit.

== Hotărârea comunei Pestișulmic, de a ceda bisericii gr.-cat. un pământ de 5 jug. s'a respins ca nefinându-se de competența congregației.

== Hotărârea orașului Oraștie privitoare la abatoriul orașului (belitoarea de vite), a fost aprobată.

== S'a aprobat contractul comunei *Vinerea* cu *Danciu Iuon* privitor la cumpărarea unui pământ.

== Têrgul comunei *Lăpușnic* cu *Em. Șuiaga*, nu s'a aprobat.

== Față cu hotărârea orașului Hunedoara privitor la pardosirea

stradei, s'au dat loc recursului lui *Strauss* și soții.

== Hotărârea comunei *Poenița-Voinii* de a da cele 700 cor. ce le capătă prin devințarea obligației sale de regale, pentru zidirea de biserică, se nimicește, căci e decis ministerial, că atari bani să fie folosiți spre plățirea datorilor comunei.

== Orașul Oraștie trebuie să dea primarului seu și salariul prescris de 1600 fl. și și cele 300 fl. votate ca „adaus de scumpete” înainte de urcarea salarelor prin lege.

== Hotărârea com. *Briznic* de-a da obligația se de regale bisericii pentru scopul reparării școlii, se respinge. (Dacă comuna nu vorbea de obligația de regale, ci că dă un ajutor școlii în această sumă, și apoi îi și dădea, fie de ori-unde din isvoarele sale, pe care le suplinea apoi din prețul obligației, — hotărârea nu mai putea fi nimicită!)

== Un notariat nou se va face din unele comune a notarlatelor de azi, ce cad între *Ocolişul-mare*, *Hoșdat*, *Toplița*, etc., dacă respectivele comune vor vrea și ele.

== Să trece repede peste proiectele de statute făcute de comune privitor la ajutorul comun ce cade pe comune în anume afaceri.

Nitiță politică.

== Fiind la rënd adresa comitatului *Heveș* cătră dietă, pentru ștergerea legilor vechi, cari ar difama memoria lui *Rákoczi*, *Tököly* și eternisarea prin lege a meritelor lui *Kossuth*, — comitetul permanent propune simplă luare la cunoștință a hărției. *Dr. Ajtai* cere, ca și comitatul Hunedoarei să se alăture la adresă și să înainteze o atare adresă dietei. *Kossuthista* propunere cade și e primită propunerea comitetului permanent (spriginat și de Români).

== Congregația Aradului a înaintat dietei adresa de a lucra pentru independența economică a Ungariei față de Austria. Comitetul permanent a propus simplă luare la cunoștință. *Dr. Reisenberger* și *Dr. Ajtai* cer să înaintăm și noi o asemenea adresă la dietă. *Moța* ridiculizează politica asta mare ce o face în acest moment „congregația”. „Nu cumva credeți, că 15—16 inși ce

să-și ia ajutor, stăpân. Ea plânse, plânse și atât!

Dar' norocul i-a scos în cale pe acest flăcău.

Și rudele, cum se porniseră acum să murmure împotriva „străinului”, au amuțit deodată, când au văzut cu ce rivnă și hărnicie se apucă *Chiril* de muncă.

În toamna dintâi a cules rodul de pe câmp, pometurile, viia, fênu!; avea fên pentru doi-trei ani. A îngropat apoi viia, a dres iazul dela moară, acoperișul grajdului, stricat rău în mai multe locuri; și când le-a văzut așa, toate în bună rânduială, a eșit în mijlocul curții și s'a uitat în sus la cer. Cerul era limpede, albastru, dar' în sufletul lui nor — întunec.

Cum se spună acum Aniței că el avea să plece, trebuia să plece?..

O să aibă ea destulă inimă să-l asculte, să-l înțeleagă, că nu mai putea răbda dorul de părinți? Și gândul greu nu-l mai poate purta, că ei au putut să piară în vreme-ce el lucra pe pământ străin și trăia în belșug departe de dênșii, de oasele lor, de mormântul lor... O să aibă ea destulă tărie și destulă dragoste să-l lase și apoi să-l aștepte cu credință dreaptă, neclintită, cu credință ca în Dumnezeu și în mântuirea sufletului nostru?..

mai sunt de față aduc, în astfel de chestii mari, hotărâri serioase și impunătoare, în numele comitatului Hunedoarei? (Rid și Ungurii, ear' »independent«-iștii nu mai stăruie). Să trece la ordinea zilei.

Adio fișpanului...

Să notifică congregației când va fi introducerea fostului comite-suprem, în *Torontal*. Să propune, ca, cine vrea, să-l însoțească la instalarea sa în noul post. Unii cer ca să meargă câțiva oficios. *Vicișpanul* dă aci unele lămuriri interesante:

Spune că nu s'a putut și nu se poate dispune nimic »oficios«, pentru-că fostul comite-suprem n'a comunicat congregației ori șefului administrației, nici când pleacă din *Deva*, nici când va fi instalat la *Torontal*, nimic. Ba chiar rugat să spună atari termine, ca să poată fi însoțit oficios și potrivit, a spus că nu știe nici când pleacă din *Deva*, și că peste tot la *Torontal* nu dela *Deva* vrea să plece, ci din *Pesta*. Așa apoi a plecat, aproape neștiut, la *Pesta*, și acum noi de aici nu putem ști când pleacă spre *Torontal*, ca să-i fugă în cale comisია eventuală să-l însoțească. Ca privați, cine vor afla, vor merge să-l însoțească.

Scurt și la înțeles: Fostul fișpan așa de bine s'a simțit în *Deva*, încât, numit în alt loc, deși în cel mai cu rău renume comitat din *Țară*, — nici sănătate bună nu și-a luat dela *Deva* ungurească, ci se vede că s'a bucurat ca de lucru mare, să plece din ea neștiut, nevăzut, neînsoțit de nimenea... *Frumos adio!*

Unele-altele.

Un măreț iubilie

România a sërbat la 10 *Maiu* în chip măreț a 25-a împlinire a zilelor, când cu arma în mână, țara și-a eluat neatîrnarea, prin participarea eroică la rêsboiul contra Turcilor [1877—78], după-care a urmat declararea neatîrnării ei față de Turci. Au fost sêrbării strălucite cu conferențe, servicii divine sêrbătorești, defilări de trupe; 47 de Regimente cari au luat parte la rêsboiu, au căpêtat drapele [steaguri] noue, ear' pe cele vechi, ciuruite de gloanțele dumane, le-au pus în mușee ca scumpe mărturii ale unui măreț trecut.

S'ar duce o clipă, cum sboară paserile prin vêsduh, așa s'ar duce o clipă numai doar' să vadă: mai trãesc ai lui? O mână de ajutor să le dee, o mână de grăunțe pentru acel pământ sêrman ars și pustiit, ce-l lăsase departe sub mormântul zăpezii!... Oare înviat-a câmpul? și holdele din coasta dealului oare cine le-a sãmănat? De unde și cu ce sêmênță?

Anița îl privea din fereastră, cum stătea el pe gânduri, întunecat, bătut în geam, apoi îi eși în cale cu brațele întinse, rîzând. Doue gropițe se făceau în obrajii rumeni și două șiruri de mărgele albe străluciau dintre buzele roșii.

— Vin' la masă, că-i gata.

O pâne caldă, mare și albă, despoiată de coaja arsă, un castron plin cu tocană de puiu, abureau odaia cu un miros plăcut.

Chiril gusta, nițel câte nițel, până ce se pomenea mâncând cu pofta omului trudit și amănând hotărârea gândului tăinuit pe altă-dată.

Dar' altă-dată Anița îi cosea o cămașă și-l chema mereu să-i potrivească gulerul, pumnarii... Pregătea plăcinte de lăsatul secului... O vacă sta să tete, porcicul trebuia tăiat de Crăciun. Cum o să strice bucuria Aniței?.. Cum să o lase singură cu atâtea necăzuri?..

In toată țara s'a sêrbat cu demnitate acest iubilie al unor zile ce fac țala întregului neam românesc.

Regretabil.

A făcut foarte rea impresie faptul, că la instalarea noului comite-suprem al comitatului Hunedoarei, s'au aflat 3 Români din comitatul Făgărașului: *Protopopul* gr.-or. *Dan*, apoi vicariul gr.-cat. *Macaveiu* și »deputatul« *Șerban*, cari au venit ca deputație vezi Doamne, să întimpline și să felicite pe noul nostru fișpan... pe când Românii de aici s'au ținut departe de acele festivități (afară doar' de 2—3 inși, cari trași de oarecari interese s'au amestecat și ei în numărul aldomaș-ului oficios).

E foarte regretabil că oameni ca cei numiți, țin așa de puțin la sine și la noi Românii la toți, încât calcă în picioare ori-ce considerație înaltă națională și ne „represintă” [adecă își represintă slăbiciunea lor!], așa de trist la atari ocașuni. Au ținut pe-acolo mi-te și discursuri de „înfrățire” cu Ungurii, ear' Ungurii rideau de ei și acuși i-au fluertat.

Tot atacuri.

Un oare-care corespondent anonim al „*Gazetei*” atacă în numărul dela 28 *Maiu* al aceluia ziar, pe dl. *Dr. A. Vlad* pentru-că a fost în *Deva*, având tractări la tribunal, chiar în ziua instalării noului fișpan, ear' pe dl. *Dr. Mihai* pentru-că, cerându-i-se de cătră arangiatorii primirii fișpanului, să le împrumute pe aceea zi și trăsura d-sale, a cutezat s'o împrumute... Vom reveni. Observăm de pe acum, că ne atinge neplăcut, că corespondentul „*Gazetei*” caută par'că cu lămpașul lui *Diogene*, motive de discreditare și desbinare între noi... ==

Alegerea la Deva.

Alegerea de deputat dietal, în Deva în locul lui Barosay devenit fișpan, are loc azi, Vineri, cu luptă mare între groful Toroczkey și inspectorul de școale Rethy. Din Oraștie au plecat 3 companii de soldați pentru asistență. La încheierea foii primim știre, că poporul nostru, ca o turmă fără păstor, a luat parte cu mai mulți preoți între ei. Destul de rău! N'au avut ce căuta acolo! Toroczkey, spriginat de administrație, se ține ca șgur de a trânti pe Rethy.

După Crăciun se lăsă ger, lemnele trebuiau tăiate, vitele îngrijite, ear' primăvara, — o, cine nu știe câtă nevoie e de brațe vînjoase, brațe muncitoare primăvara în jurul unei mari și bune gospodării?

Când vêsdu zăpada topită intrată în pământ și de sub umezala lui neagră rêsărind colțișorii de grâu și iarbă verde, *Chiril* își aruncă sumanul, își sumecă mâncelile, apoi se repezi la lucru, ca un leu flămând ce vede sânge țșnind din prada sa. Ară pământul apăsând cu putere coarnele plugului și-l tiespică în ogoare adânci și largi. Sămăna, grebla într'o zi cât alții în patru-cinci zile. Apoi își făcea cruce, cu ochii întorși la cer, cerând milă, îndurare și ajutor dela Cel de sus.

După aceea plecă la viie. O desgroa, o lega, o săpa cel dintâi dintre toți, cu aceiași rivnă arzătoare, cu aceiași credință neclintită în pământ și cer.

Bêtrânii din *Miniș* și din *Mândrulo* își clătineau capetele: oare toți vor fi așa oamenii pe acolo prin țara *Maramureșului*? Și de ce n'or fi venind mai mulți pe aici?

Anița îl aștepta sara în porțiță cu garafa plină de rachiu, cu masa lungă, întinsă în curte.

Sosise și vremea secerișului și secerătorii se întorceau veseli, cântând.

FOIȚĂ

VEZI TU MAREA?..

(GEIBEL)

Vezi tu marea? P'a ei față
Strălucesc raze de soare
Și în ea se oglindează
Toat'a ceriului splendoare.

Totuși, jos în adâncime
E mărgeaua prețioasă,
Ș'unde ea se oglindează
E tot noapte 'ntunecoasă.

Marea-adâncă e ca mine.
Și sêlbatec gândul meu
Pe mărețe valuri trece
Și s'aventă tot mereu,
Eară cântecele mele
Trec pe unde plutitoare
Și se leagănă de-asupra
Ca și razele de soare.

Și din ele schinteiază
Aer fermecat de glume
Și iubire fericită,
Cum abea există 'n lume, —
Totuși, sinul meu e-adâncul
Unde sângeră 'n tăcere
Inima mea 'ntunecată
Și sdrobită de durere.

Marta Cioban.

Pământ și apă.

II.

Anița ridea în gând, un rîs gădelitor ce-i umfla pieptul și-i îmbujora obrazii, de câte-ori își amintea de întâlnirea cea dintâi cu *Chiril*. Cum ră-măsese el ca înșpit în pământ, cu ochii țintă în ochii ei.

— O fi pus cineva vrăji în calea noastră, îi zicea zvăpăiată, prinzându-l de mână.

Dar' el își desfăcea încet mâna din mâna ei și se întorcea în altă parte, fără să zîmbească.

Munca câmpului era în toiul ei, avea atâta de făcut!

Pământurile Aniței, moștenite dela bărbat, ră-măsese anul trecut mare parte nelucrate. Cum ar fi putut ea, femeie singură, cu doi copilași în brațe, să-și mai vadă și de arătură, de sãmănat și de toate câte trebuie la câmp? Peste holdele de grâu, a crescut iarba; porumbul și viia dela *Miniș* erau nesăpate, moara cea nouă de pe *Murêș* se oprise din pricina unei scânduri căzute din iaz... Pustiire și necaz în toate părțile. Rudele Aniței o îndemnaseră să se mărite după un gospodar din sat,

Correspondență

BRAD, 12/25 Maiu 1902.

Azi s'a ținut sinod parochial extraordinar pentru a se alege învățătoare la școala română confes. gr.-or. din Brad.

Inteligență și popor au alergat cu drag la biserică unde prpresb. V. Damian însoțit de diaconul P. Rimbaș oficia serviciul divin, ca să audă și vada, cineva fi fericită, căreia o comună trunță din Zarand cum e a noastră, îi va concrete speranța viitorului seu.

Deschizându-se sinodul, președintele a accentuat importanța actului, ce se va îndeplini și ce așteaptă parochia Brad dela fitoarea învățătoare: „Să fie la înălțimea chemării sale, adevă: să se dedice pentru educarea și luminarea fiitoarelor mame române, dela cari biserica și națiunea așteaptă tot mai mult și să crească generațiuni, cari să binecuvinteze actul, ce azi se săvârșește”.

Purcezându-se la alegere, unica concurentă Roma A. Costin, de presinte învățătoare în Dobra, având calificația recerută, ficia veteranului profesor Constantin Costin din Brad, e candidată și aleasă. Aleasa a fost aclamată. Ea își va ocupa postul de 1 Septembrie 1902. Dorim învățătoarei Roma A. Costin ca în deplină fericire să poată contribui la luminarea tinerelor fiice ce i-se vor încredința, spre prosperarea școalei din Brad și luminarea neamului nostru!

Not.

PENTRU ECONOMI

Dela „Reun. Econ.”

Să atrage de nou luarea aminte a membrilor „Reuniunii Economice” din Orăștie, că prin 10—12 Iunie Reuniunea înaintează la ministrul de agricultură cererea nouă pentru a primi altoi în toamnă.

Membrii cari doresc să capete pe toamnă altoi, să se înștiințeze prin câte o corespondență ori o hârtie trimisă dlui Valer Orbonaș, cassarul Reuniunii. Pe o hârtie pot fi și mai mulți de-odată scriși. Să se scrie cine și câte altoi do-rește să aibă, și de care soiuri?

Pe temeiul acestor înștiințări Reuniunea va înainta cererea cam după atâtea altoi, câte i-s'au cerut.

Să făcuse atâtea grâu!

Spicele mari pline de rod să aplecau grele, până în pământ, sub tășul secerii. Chiril umplu hambarele și podul casei să încovoia, pare-că de po-vara belșugului...

— Acum, acum a sosit vremea, își zise Chiril în gând și chibzu întreg planul cum o să plece acasă cu un car întreg, încărcat de grâne.

Cu ce bucurie o să-l vază părinții lui și satul întreg îi va eși în cale cu mirare.

Să culcă pe pat cu fața în sus, cu capul înfăntat, cu ochii mari deschiși Anifa să aplecă spre el și-i șopti o veste...

Un fior cald trecu prin tot trupul lui, apoi închise ochii resemnat; acum mai mult ca ori-când era legat aci.

În gând vedea încă pământul ars, țara lui pustiită, dar gemetele surde, vaele asurzitoare se perdeau tot mai mult în scâncetul stins al morții — în vecinul întunec al uitării...

Peste câteva luni Anifa născu un băiat și-l botezară Stoc.

Constanța Hodoș.

Domnii preoți și cărturari de prin comune, sunt rugați a vesti la biserică pe oameni în privința asta, ca să vie să se înștiințeze la dinșii, ear' dinșii vor binevoi a ne trimite cererea pentru toți din comuna domniei-lor.

Să pot cere: meri, peri, pruni (altoiți), ringloți (prune nobile foarte căutate), nuci, cireși, vișini, perseci, caisini, gutâi, și ori-ce alte altoi, și de ori-ce soi, ca să se vor căpêta. Reuniunea firește stăruie să se răspândească mai ales poamele căutate în comerț, din care poporul poate face bani frumoși, și care mai vartos ca altele sunt *merele*, și între mere cele mai trainice la păstrare și plăcute în toată lumea: *merele pătule*, de care avem nădejde a căpêta număr frumos în toamnă.

Deci: până la capetul săptămânii viitoare (până prin 8 Iunie n.) cei-ce au voe, să grăbească a să înștiința, ca să se știe pe cât să se înainteze cererea la ministeriu.

Tempești și eșiri de ape. Din toate părțile țării se raportează despre tempești și eșirea apelor, pe urma cărora câmpurile sunt rămase devastate de sămănatul! In Odorheiu-secăesc săptămâna trecută a fost mare tempestate împreună cu grindină, care timp de douăsprezece minute a bătut în mări-mea alunelor!

Furtuni cu ploaie și ghiață. Zilele de 20 și 21 Maiu au fost adevărată plăgă de Dumnezeu. In cele mai multe părți ale țării, ghiața și apele au nimicit speranțele agricultorilor, mai ales în jurul Tisei. In Marmăția ploaia mereu de două săptămâni. Ploaia multă a umflat albia Tisei, case se spune, că de 20 ani nu a ajuns la așa înălțime. Oamenii înfrigați își părăsesc casele.

Săptămâna trecută a fost în Budapesta ploaie cu ghiață. Asemenea a căzut ploaie de ghiață și în Sibiu. Sămănaturile din jurul Clujului și o mulțime de orașe din Ungaria au fost nimicite de ghițuri.

Din România.

Albumul armatei române. La 10 Maiu v. regatul Român a fost în haină de mare sărbătoare. A sărbătorit aniversarea unor evenimente de mare însemnătate. In 10 Maiu v. 1866 a ocupat regele Carol [pe atunci principe] tronul României, și în 10 Maiu 1877, la stăruința dînsului, parlamentul român declară independența României, ear' Domnitorul institue ordul „Steaua României” ca semn extern al deplinei suveranități.

Din prilegiul acestor aniversări și spre aducere aminte despre glorioasele fapte săvârșite pe câmpul de războiu în același an al declarării independenței de către armata română condusă de marele ei Căpitan Principele Carol, a fost prezentat regelui Carol în 8 Maiu la Ateneu, un splendid album al armatei române.

Albumul din 236 tablouri. Legătura este făcută la dl Sococ, în piele, având coperta artistică lucrată, ce reprezintă pe față următoarele: la mijloc este medalia comemorativă „Regele Carol”, având de-asupra Vulturul și dedesupt o pantalică tricoloră de care atarnă medalia Independenței. La toate patru colțuri se află inscripțiile I: Grivița — Plevna, cu decorația „Virtutea Militară”; II: Corabia — Nicopoli, cu decorația „Trecerea Dunării”; III: Opanez — Smărdan, cu decorația „Steaua României”; IV: Vidin — Rahova, cu decorația „Co-

roana României”. Sus se află marca țării cu inscripția: „Armata Română”. Jos se află inscripția: „Marelui ei Căpitan”. Toată ornamentația este lucrată în aur, argint și email.

Jidan huiduit la București. A sosit în Țara Românească un Jidan socialist, Bernard Lazare. Acest Domn se dă de un salvator al Evreilor și luptător pentru chestia evreiască. In această calitate a mers la București să ia în ochire evreismul. Cunoscând prea bine intențiile dlui Bernard Lazare, un grup de studenți universitari a convocat săptămâna trecută pe colegi la întrunire de protestare, la societatea „Tinerimea Română”. Au participat peste 300. Dl Ionescu a explicat scopul întrunirii, calificând de nepatriotică manifestația exagerată de simpatie ce se face unui scriitor evreu, care de sigur la Paris va spune și va scrie, că România e un stat barbar. Dl Vălsănescu, student, a făcut o comparație între starea socială a Evreilor din România și a țăranilor români, arătând că țăranii îndură miseria cea mai cumplită. Au mai vorbit și alții, în același sens.

Studenții au mers la statua lui Mihaiu-Viteazul, apoi la palat, făcând manifestații entusiaste! La statua s'a ținut discurs. Luând mai târziu manifestația caracter mai violent, studenții au plecat spre cartierele evreiești să facă acolo manifestații. S'au întâmplat ciocniri cu poliția și s'au făcut și câteva arestări.

NOUĂȚI

Intru amintirea soldaților căzuți în războiul Austriei la 1866, comanda regimentul nostru de casă 64. a hotărît să așeze în bisericile din Orăștie table comemorative. Oficiul par. gr.-or. și-a dat învoirea a să pune în lăuntru bisericii gr.-or. o atare tablă intru amintirea soldaților români gr.-or., de sigur cei mai mulți în tot regimentul, cari au căzut cu bravură în acel războiu.

D-na Vladaia a dat Duminecă sara al doilea concert la Orăștie. A fost de față numărul popor din loc și din jur, inteligență, și mai ales străini pușini. Dna Vladaia a cântat tot așa de admirabil, iar d-șoara Terese Lang atât în acompaniare cât și în punctul cântat solo la pian, s'a prezentat ca o excelentă pianistă.

Dela Orăștie d-na Vladaia a plecat la Cluj unde va concerta asemenea.

† Samoil Popovici, protopresbiter onorar și paroch gr.-or. în pensiune, a r posat în 28 Maiu n. la Beriiu în etate de 71 ani. Răposatul a fost un model de om modest și onest, a lăsat după sine frumoase fundațiuni bisericelor din Beriiu, Orăștie și altor comune vecine, cari au și depus cununi pe sicriul meritosului preot. Inmormântarea are loc azi, Sâmbătă în 31 Maiu n. cu asistență de numeroși preoți.

Dl Dr. Iosif Gall și-a testat mare parte din însemnata sa avere, bisericii gr.-or. Cât anume, nu se scrie.

Școala superioară gr.-or. pentru fete în Cernăuți. Maiestatea Sa Impăratul a încuviințat cu rescriptul prealalt din 23 Martie a. c. activarea unei școale superioare gr.-or. pentru fete în Cernăuți pe spesele fondului religios gr.-or. din Bucovina. Totodată s'a preliminar suma de 359 mii cor. din fondul religios pentru clădirea edificiului și instalare. Conform § 1 din Statutul de organizare, acest institut este o școală confesională privată, cu drepturile unei școale populare și civile publice. § 2 al statutului dispune, că școala va avea: a) patru clase inferioare cu limba de propunere română și patru clase paralele cu limba de propunere rutenă, în cari ambele limbi germană se va instrua ca obiect de instrucțiune; b) trei clase superioare comune cu predominarea limbei de propunere germană pe lângă urmarea instrucției limbei române, rutene și germane ca obiecte

obligate. Activarea școalei acesteia va urma succesiv așa, că la 1 Septemvrie a. c. se va deschide prima clasă inferioară (română și paralela rutenă), ear' în fiecare an școlar următor o clasă mai înaltă, eventual clasele superioare.

Hirotoniri. In 22 Maiu n. a. c. a fost chirotonit intru preot de cătră I. P. S. Archiepiscop Ioan Mețianu, clericul abs. Romul Gomboș pentru parochia Sălciva-de-jos, ear' în 23 clerical abs. Aron Roman, ales capelan pe lângă parochul Ioan Roman din Luncoiul-de-sus, [tr. Zarandului].

Expoziție slovacă. Ziarul din Viena „Vaterland” descrie în foiletonul dela Rusalii expoziția slovacă, care acum s'a deschis în Godding, Moravia. După-cum scrie foiletonul, în Godding înflo-rește acum adevărată artă națională slovacă; s'a adunat o mulțime de tablouri frumoase de ale pictorilor slovaci din Nordul Ungariei și Moravia. Se disting indeosebi între ei pictorii: Iosif Uprca, Francisc Uprca, Francisc Pecinca, Cirill Mandell, Antoniu Frolka, Ioan Hudeciec, Iosif Hanula, Augusta Iaroslav, Carol Lehotzky, Toma Andas-covici, Emil Mitrovsky, arhitectul Antoniu Blazec și sculptorul Iosif Andrysek. După-cum se spune, în întreaga expoziție madona lui Iosif Uprca e mai frumoasă.

Proces de presă. Sunt la rând patrioții germani de astă-data. După procesul foi „Grosskikindaer Zeitung”, urmează al doilea: In 27 Maiu a. c. s'a pertractat în fața curții cu jurați din Timișoara, procesul de presă, făcut pentru agitațiune contra naționalității, ziarului „Deutsches Tagblatt für Ungarn”, din Timișoara. Incriminat e articolul „Causele adevărate ale emigrării”, apărut în nr. 70 din 25 Martie 1902 al numitului ziar.

Bancnote de 50 cor. Cu începere dela 26 Maiu n. a. c. se pun în circulație nouele bancnote de 50 cor. Nouele bancnote tipărite în albastru, pe fond roșu-violet, sunt de 138 mm. late și 87 mm. înalte. Pe o parte e textul maghiar, pe cealaltă parte e german, și cu indicațiunea valorii în toate cele 9 limbi ale regatelor și țărilor austriace. — Ilustrația representă o placă de scris în dreapta și stânga cu câte-o figură de femeie, ear' deasupra plăcii se află marca țării. Femeia din stânga se spriginește de placă, și ține în mână dreaptă o secere, ear' femeia din dreapta răzimată de placă își spriginește capul cu mâna dreaptă, ear' cu mâna stângă ține o carte închisă. Intre figurile ornamentice din jur se indică de repețitorii valoarea bancnotei în cifre.

Sporirea zonelor. Direcția trenurilor ungare a făcut ministrului de comerț propunerea, ca să sporească zonele la circulația persoanelor dela 14 la 16 sau 17. Se argumentează această schimbare cu venitele nesuficiente.

Un doctor, o femeie și un câne. O rară întâmplare a avut loc în 17 Maiu în Szekesfejevár: Doctorul Iosif Redey mergea la un bolnav. Câșelul său, care nu se despărția de el, a fost atacat de un câne de curte. Doctorul s'a întors și a apere câșelul și dând cu băta în cănele străin, atâtea s'a înfocat de mânie, că l'a lovit guta și a murit îndată. Femeea Iulia Ștuegeș, care trăia ca găzdoaică în casa lui, auzind, și-a perdut capul și nădejduită de moartea domnului seu, pe care îl iubea, a luat venin și s'a omorât, lăsând scris pe o hârtiuță: „Am murit în nădejde că vevederea noastră în ceruri ne va fi sărbătoare!” Câșelul, văzând mort pe domnul seu și pe doamna sa, a pățit mai rău ca cănele Azor: n'a așteptat să-i îngroape și apoi se moară pe mormintele lor, ci până după amezi s'a stîns și el de durere.

Soartea Polonilor din Posen. Dieta prusiană a sporit budgetul pentru Posen dela 200 la 350 milioane mărci, cu scop, ca guvernul să facă colonisări în Prusia-de-Vest și în Posen. Afară de aceasta guvernului i-se vor mai pune la dispoziție 100 milioane mărci pentru cumpărare de proprietăți în Posen. Impăratul Wilhelm a respins petiția de grațiere a osândiților din Wreschen.

O nouă revistă politică română a început să apară la Viena, cu titlul „Privitorul”, în editura dlui Aurel Onciul. Noua revistă nu aparține nici unui partid politic, ci vrea să ridice politica la rangul de știință. Apare de două ori pe lună și costă pe an 4 cor. 86 bani. Redacția și administrația se află în Brunn, Kirchengasse.

Falsificatori prinși. Ni-se scrie: In zilele trecute au venit la Clopodia [I. Verșet] 2 Șvabi din Denta. Au mers la crâșmă, unde îmbătându-se au zis cătră oamenii ce erau acolo, că la care-i trebuie bani să meargă la ei, căci în 24 de ore li tac căți li trebuie. Primarului Ilie Seztran, care din întâmplare încă era de față, i-a fost suspect și a deținut momentan pe cei doi Șvabi. Au aflat la ei o mașină de falsificat piese de 5 cor., ear' una au fost vândut-o, tot atunci, lui Martin Filips din Clopodia. Gendarmii au luat amândouă mașinele, ear' pe cei doi Șvabi i-au predat pe mâna judecătoriei. Intre falsificatorii au aflat și un Român din German.

Epidemia evrească. Profesorul de bacteriologie dela universitatea din București, domnul Dr. Vicențiu Babeș, a ținut zilele trecute o prelegere publică, în care zice între altele: „Două epidemii grasează mai ales între poporațiunea română, în provincie: pelagra, și în orașe epidemia evrească, și mai ales cea din urmă resistă tuturor mijloacelor de desinfecție și în timpul din urmă ia dimensiuni amenințătoare”. Prelegerea a avut un succes admirabil.

Millionari care își stîrpește familia. Baronul Francisc Stanek, în Lemberg, pârându-și în speculații întreagă averea, și-a ucis cu revolverul pe nevastă-sa, pe doi fii, pe fiică-sa și în fine pe sine. Stanek trăia și de altcum foarte rău în familie.

Bătăe între studenți. In Viena s'au luat la bătae în 20 Maiu n. cam 100 de studenți italieni și slavi pe una din stradele de frunte. Poliția în curând însă i-a împrăștia; un student a fost arestat, altul în decursul luptei a fost rănit. Noaptea la 12 și jum. ore dușmanii s'au întâlnit din nou într'o cafe-nă și lupta s'a început iarși cu mai mare înverșunare. Trei studenți s'au rănit. Poliția prințând de veste a venit în curând și a restabilit ordinea.

4 sentențe la moarte prin ștreang a pronunțat zilele trecute tribunalul din Biserica-albă în procesul pertractat în fața curții cu jurați contra ucigașilor din Solcița [com. Timiș], cari au omorât și jăfuit în 15 Nov. a. tr. pe comerciantul Costa Gergici și soția. Pertractarea a ținut 6 zile și au fost ascultați peste 100 de martori. Toți patru acușații principali au negat faptul. Jurații i-au declarat pe toți patru de vinovați și tribunalul i-a osândit la moarte prin ștreang.

Societatea fondului de școală română de fete în Oradea-mare. Comitetul societății a ținut la 16 l. c. ședință în Oradea-mare sub presiul dlui Iosif Roman, președintele societății. S'au discutat mai multe chestiuni privitoare la progresul societății și s'a decis, ca viitoarea adunare generală să se țină în Oradea-mare la începutul lui Octomvrie.

Redactor resp.: IOAN MOȚA

„ARDELEANA“

Institut de credit și de economii societate pe acții.

Sediul: Orăștie, în casele proprii.

Fondată la anul 1885.

Capital social: 500.000 cor. Fonduri: 350.000 coroane.

Starea Depunerilor: peste 2.000.000 cor.

Se primesc: Depuneri spre fructificare, dela particulari cu 5% fără anunț, cu 5½% cu anunț; ear' dela corporațiuni culturale cu 6% interese.

Darea de venit după interese o solveste institutul separat.

Depuneri și ridicări făcute prin postă se efectuesc cu reîntoarcerea postei.

9— (59)

Direcțiunea.

Fabrica de sobe de lut

— din Barul mare.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că am preluat conducerea întreprinderii de fabricațiunea lutului din Barul mare, și am arangeat-o cu totul de nou, potrivit cerințelor moderne, și sunt acum în stare a pregăti din minunatul material de lut resistent focului ce ne stă la dispoziție,

sobale de pământ,

sobe fine de lut,

mașine (șpar-uri) de lut

foarte fin lucrate, lucii, ca de porțelan, și traicnice ca oțelul, și le vând, după mărime,

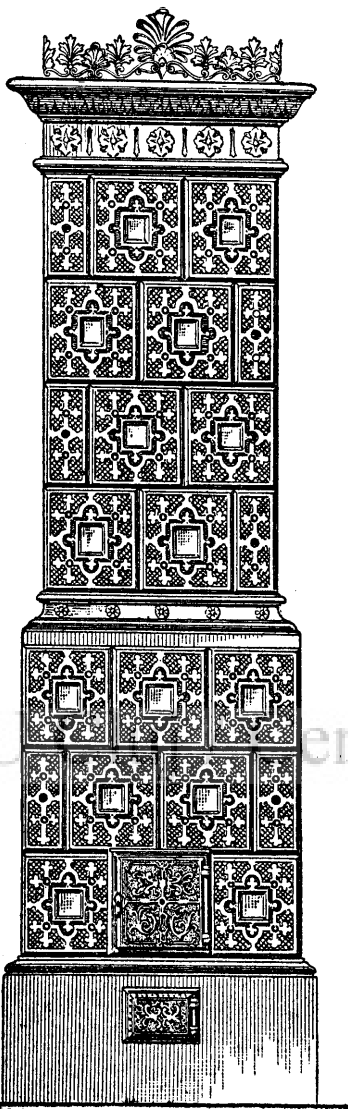
dela 50 coroane în sus.

Cu toată stima

Întreprinderea pentru fabricarea lutului, în Barul mare (posta Puj):

(60) 8— **Stefan Ioanovits,**
conducătorul fabricii.

— În Orăștie primește comande și mijloace aducerea, dl Ioan Lăzăroiu, comerciant în piață.

Îmi iau voe a aduce la cunoștința onoratului public, că mărindu-mi hotelul dela băile **Geoagiu-Feredeu** cu încă 10 chilii, am arangiat atât chiliile, cât și grădina spațioasă, împodobită cu cele mai frumoase plantațiuni, ca să satisfacă gustului, comodității și așteptării chiar, și a celui mai distins public!

Pe lângă prețul cel mai moderat, voi servi pe onorații oaspeți cu

vin procurat direct dela producători și dela școala agronomică „Emke“ din Geoagiu, apoi „Dessert“ de cea mai fină calitate.

Bere gustoasă „Dreher“ conservată în ghețariu.

Tot soiul de mâncări calde și reci

cu prețul cel mai moderat.

Chiliile, proviziunea întregă pe o zi, și întreg serviciul, le ofer pe cât se poate mai ieftin.

Voi avea la dispoziția publicului călător trăsura, de persoane și de povară, cu prețuri moderate.

Rog pentru binevoitorul sprigin al distinsului public.

Cu stimă

Iosif Reisner,

otelier.

(88) 1—3

Contra grindinei!

Asigurați-vă contra sdobirii holdelor prin *grindină* (peatră, ghiață!)

În anul acesta a bătut pe multe locuri ghiața și fiecare nor mai negru descarcă, mai virtos ca altă-dată, ghiața și sdrobește holdele și sărăcește oamenii!

Asigurați-vă contra baterii grindinei și băncile de asigurare Vă înapoiază toată paguba!

Pentru grâu de 100 fl. asigurat, e a să plăti după întâia sută de fl. asigurați 3 fl. 50 cr., pentru fiecare sută mai departe numai 2 fl. 40 cr. și la cas de pagubă să plătește celui asigurat toată paguba ce a avut!

Pentru cucuruz de întâia 100 fl. să plătește 2 fl. 80 cr., de fiecare sută mai departe numai 1 fl. 70 cr.

Anul a început să se arete primejdios de grindină. Cei precauți să nu-și lase holdele în voia sorții.

Asigurați să primească și mijloace la

Administrația acestei foi.

Local de prăvălie.

Un foarte potrivit local de prăvălie pentru 1 comerciant de manufactură sau de vestminte, se află în Orăștie în un loc din cele mai potrivite, în noua casă, ce e încă sub edificare, a subscrisului.

Localul poate fi luat în folosință dela 1 Septembrie încolo.

Pentru informațiuni mai de aproape a să adresa la

Nicolae Mihăilă
proprietar în Vinerea (Felkenyer)
p. u. Șibot (Alkenyer).

Întreprinzător de zidiri.

Subscrisul, având cociunea după lege, ca edificator, iau în întreprindere

zidire de case cu edificiile lor economice, apoi școale zidite după cerințele timpului, cum și reparări de biserici, etc.

Subscrisul am zidit frumoasa casă parochială din Gelmar, și am reparat biserica din Turdaș și din Gelmar, etc.

Rog onoratul public a mă încredința cu edificări, stând bun despre aceea, că va fi deplin mulțumit de lucrul meu.

(89) 2— **Ioan Herța lui Petru**
edificator în Orăștie (str. lungă).

DESCHIDERE de BĂI în GEOAGIU (Feredeu).

Am onoare a aduce la cunoștința On. public, că în **25 Maiu n. a. o. am deschis băile dela Geoagiu (Feredeu).**

Mă voi nisui să câștig plăcerea onorațiilor oaspeți cu mâncări alese, cu cele mai bune vinuri și cu bere de Steinbruch, servite preventor, pe lângă cele mai moderate prețuri.

Pentru distracția onorațiilor oaspeți, vor sta la dispoziție totdeauna parcul din împrejurime cu cărări întreținute în stare bună, cu glărie și Lawn-Tenis.

Dela 20 Iunie încolo am angajat capela I. din Orăștie, sub conducerea capelmeșterilor GOGI-RUDI.

Socetăți excursioniste mai mari: ȘCOALE, REUNIUNI, capătă prețuri scăzute în mod însemnat.

Pentru socetăți mai mici, și singuratici, cari stau numai câte o zi la băi, am făcut un preț redus de 6 cor., pentru care le servesc dejun, prânz și cină, baie de 2 ori și 1 loc în trăsura dela gara Romosului la băi și napoi.

Dela deschiderea băii până în 20 Iunie și apoi din 20 August până la sfârșitul sezonului, prețurile chirilor se socotesc cu 50 percente mai ieftine.

Recomandând aceste băi bunevoitoare a on. public și rugându-mă pentru numeroasă cercetare, semnez

cu distinsă stimă

Anton Sklenarik,

arândator de băi.

(89) 1—

„Minerva“ institut tipografic

Orăștie, (Szászváros) Piața mare Nr. 2.

Efectuește tot soiul de lucrări aparținătoare artei tipografice.

„ASSICURAZIONI GENERALI“

fondată în 1831.

Această mare bancă de asigurare, care prin plățirea punctuoasă a pagubelor celor asigurați la ea și prin prețuirea bună a bagubelor (din foc) și-a atras în cea mai mare măsură încrederea publicului, — are la sfârșitul anului trecut 1900, următoarea avere:

Capital și reserve	173.458.451 cor.
Capitaluri asigurate la ea pe viață	525.894.823 „
Asigurați contra focului	77.309.462 „
A plătit dela înființarea sa de tot, pagube	688.595.391 „

Aceste cifre arată, că banca „Assicurazioni Generali“ dă cea mai mare chezeșie chiar și celui mai precaut proprietar, și arată că marea încredere de care această bancă se bucură, e deplin întemeiată, prin fondurile ei cele mari.

„Assicurazioni Generali“ primește asigurați:

1. Pe viața omului, pe un termen oare-care, sau asigurați de rente (pensii), cari să plătesc ori la moarte îndată, ori la terminul ales de asigurat.
2. Contra pagubelor de foc, trăsnet, exploziune prin gazuri, pe mobile și imobile.
3. Contra pagubei de chirie urmată după arderea casei.
4. Contra spargerii obiectelor de sticlă ori metal.
5. Contra pagubei urmate din transport, pe uscat ori pe apă.
6. Contra pagubei din spargere cu furt asigură obiecte sau hârtii prețioase.

Primește asigurați de zestre pentru fete și copii.

(1) 8—10

Agentura principală a băncii „Assic. Generali“ în Orăștie.

(Informațiuni la administrația acestei foi).

Insertiuni și reclame cu prețuri moderate se primesc la administrația foii „Libertatea“.

Editor: Ioan Moța.